

MÁSODIK SZEKCIÓ

KALMÁR kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(32783/03 sz. Kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2006. október 3.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdésében foglalt
köörülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Kalmár kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *Elnök*

A.B. BAKA,

I. CABRAL BARRETO,

A. MULARONI,

E. FURA-SANDSTRÖM

D. JOČIENĚ,

D. POPOVIĆ *bírák*

és S. DOLLÉ, *Hivatalvezető*

2006. szeptember 12-i zárt ülésén folytatott tanácskozását követően az azon időpontban elfogadott alábbi határozatot hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (32783/03 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. Cikke alapján Kalmár László magyar állampolgár 2003. augusztus 16-án terjesztett a Bíróság elé.

2. A Magyar Kormányt (a "Kormány") dr. Höltzl Lipót képviselte az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumból.

3. 2005. szeptember 15-én a Bíróság úgy határozott, hogy közli a Kormánnyal a panaszt. Az Egyezmény 29. Cikkének 3. bekezdése alapján úgy döntött, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együttesen vizsgálja.

A TÉNYEK

4. A kérelmező 1960-ban született és Budapesten él.

A. Polgári per

5. 1996. január 23-án a kérelmező személyiségi jogai megsértésének megállapítása céljából keresetet nyújtott be a Fővárosi Bíróságnál Budapest

Főváros VII. kerületi Önkormányzat ellen, mert az Önkormányzat egyes tisztviselői valótlan állításokat tettek róla a sajtóban.

6. 1996. január 26-án a Fővárosi Bíróság a keresetet áttette a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz. 1996. október 10-én a kérelmező keresetét kiterjesztette, majd november 20-án újabb alperesek perbe vonását indítványozta. A Kerületi Bíróság 1997. január 10-én egy ugyanazon tárgyban már folyamatban lévő per iratainak megküldését kérte egy másik bíróságtól. Az iratok megküldésére a per befejezését követően, 1998. szeptember 22-én került sor.

7. 1999. április 26-án, 2000. február 2-án, június 14-én, november 29-én és 2002. június 24-én a Kerületi Bíróság tárgyalást tartott.

8. 2003. június 30-án a bíróság a kérelmező keresetének összefoglalását kérte.

9. A 2004. szeptember 2-ra és december 7-re kitűzött tárgyalást el kellett halasztani. Közben, 2004. október 6-án, a Fővárosi Bíróság elutasította a kérelmező 2003. október 8-án előterjesztett kizárási indítványát.

10. 2005. március 22-én, június 27-én és november 3-án további tárgyalásokra került sor. Az eljárás jelenleg is folyamatban van.

B. Büntető per

11. 1994. január 25-én rongálás vétsége miatt nyomozást rendeltek el a kérelmező ellen. Hamis vád, továbbá hamis tanúzásra felhívás kísérlete miatt is nyomozás indult ellene. 1994. július 20-án valamint 1995. szeptember 19-én vádindítvány benyújtására került sor. Egy másik hamis váddal kapcsolatos ügyben 1995. december 21-én nyújtottak be vádindítványt. A (korábbi) büntetőeljárásról szóló törvény 146. § (6) bekezdése alapján a kérelmezőnek joga volt arra, hogy a vádiratokból példányt kapjon.

12. 1995. október 16-án, valamint 1996. január 4-én és március 20-án a Pesti Központi Kerületi Bíróság tárgyalást tartott. 1996. december 28-i és június 21-i határozataival a bíróság egyesítette a három ügyet.

13. Az ügyet tárgyaló bírák elfoglaltságával kapcsolatos eljárásjogi vitát követően – amely 1997. november 19-én kezdődött – 1999. március 1-én a Legfelsőbb Bíróság a Budakörnyéki Bíróságot jelölte ki az eljárás lefolytatására.

14. 1999. július 28-án egy másik ügyben 11 rendbeli hamis vád büntette és vétsége miatt vádiratot nyújtottak be a kérelmező ellen. 2000. január 27-én a bíróság egyesítette a kérelmező ellen folyamatban lévő ügyeket.

15. 2000. április 20-án, augusztus 28-án és november 17-én a Kerületi Bíróság tárgyalást tartott, amelyen csak eljárásjogi lépésekre került sor. A 2001. január 25-i tárgyaláson a bíróság öt tanút meghallgatott, majd 2001. január 31-én ítéletet hozott, amelyben a hamis tanúzásra felhívás kivételével

– amely miatt megrovásban részesítette a kérelmezőt – az összes vád alól felmentette a kérelmezőt. Bár egy olyan tanú, (M. úr) akinek a vallomása a hamis tanúzásra felhívás elkövetése szempontjából releváns lehetett volna nem volt fellelhető, s három további beidézt tanú nem jelent meg a tárgyaláson, a bíróság meggyőződött arról, hogy a kérelmező bűnösségét minden kétséget kizáróan bizonyította M. úr nyomozás során tett tanúvallomása, s azok a levelek, amelyekben a kérelmező a vád tárgyává tett kijelentést tette.

16. Az ügyész fellebbezése nyomán 2001. november 27-én a Pest Megyei Bíróság megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, és a kérelmezőt bűnösnek mondta ki 1 rb. hamis vád büntetében (amely három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető), és 1 rb. hamis tanúzásra felhívás vétségében. E cselekmények elkövetése miatt kumulatív büntetésként 30.000 Ft¹ pénzbüntetésre ítélte a kérelmezőt. Az ítélet indoklása szerint: "A másodfokú bíróság további enyhítő tényezőként értékelte az igen jelentős időmúlást [a bűncselekmény elkövetése óta]..."

17. A kérelmező felülvizsgálati kérelme nyomán 2003. június 12-én a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálta az ügyet, és helybenhagyta a másodfokú ítéletet. Az ügy érdemének részletes és terjedelmes elemzése során megállapította, hogy a kérelmező elítélése indokolt volt.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

18. A kérelmező panaszolta, hogy a polgári eljárás hossza összeegyeztethetetlen volt az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdésében lefektetett "ésszerű idő" követelményével. A 6. Cikk 1. bekezdésének releváns része kimondja:

"Mindenkinek joga van arra, hogy... bíróság... ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában..."

19. A Kormány vitatta a panaszt.

20. A figyelembe veendő időszak 1996. január 23-án kezdődött és még nem ért véget. Ilyen módon egy bírósági szinten több mint tíz éve és hét hónapja tart.

¹ Megközelítőleg 110 €

A. Elfogadhatóság

21. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

22. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményeinek fényében, a Bíróság esetjogában lefektetett kritériumok figyelembe vételével kell megítélni, különös tekintettel az eset bonyolultságára, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartására és arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. többek között *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

23. A Bíróság már többször megállapította az Egyezmény 6. Cikke 1. bekezdésének megsértését olyan ügyekben, amelyek a jelenlegihez hasonló kérdéseket vetettek fel (ld. fent idézett *Frydlender*).

24. Az előterjesztett anyagot megvizsgálva a Bíróság úgy véli, hogy a Kormány nem terjesztett elő olyan tényt vagy meggyőző érvet, amely a Bíróságot a jelen ügyben eltérő következtetés levonására bírná. A kérdéssel kapcsolatos esetjogra figyelemmel a Bíróság megállapítja, hogy a jelen ügyben az eljárás túlzottan hosszú volt, s nem felelt meg az “ésszerű idő” követelményének.

Ezért az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY EGYÉB ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

25. A kérelmező azt is panaszolta, hogy az ellene lefolytatott büntetőeljárás is ésszerűtlenül hosszú ideig elhúzódott.

26. A Bíróság úgy érvelt, hogy a kérelmező ebben a vonatkozásban nem állíthatja magáról, hogy az Egyezményben számára biztosított jogok tekintetében jogsértés áldozata, mivel a Fővárosi Bíróság kifejezetten elismerte az eljárás szokatlan mértékű elhúzódását, s jogorvoslatban részesítette a kérelmezőt azáltal, hogy büntetését jelentősen csökkentette. Mindenesetre a hatóságok a megkívánt szorgalommal jártak el az ügyben,

amely a négy eljárás egyesítése miatt bonyolult volt. A kérelmező vitatta ezen állításokat.

27. A Bíróság megjegyzi, hogy a Fővárosi Bíróság figyelembe vette a jelentős időmúlást, ami azon bűncselekmények elkövetése óta következett be, amelyek elkövetése miatt a kérelmezőt elítélték, s hogy ez volt az egyik indoka annak, hogy a kérelmező kumulatív büntetésként még a két bűncselekmény egyike tekintetében kiszabható törvényi minimumnál is enyhébb büntetést kapott. Ennek fényében a Bíróság úgy találja, hogy a kérelmező megfelelő jogorvoslatban részesült az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdése alapján őt megillető, az ésszerű időn belüli tárgyalással kapcsolatos jog állítólagos megsértése miatt. Ilyen módon az Egyezmény 34. cikke szerinti értelemben már nem tekinthető a 6. cikk 1. bekezdése tekintetében jogsértés áldozatának. Ezért a panasz nyilvánvalóan megalapozatlan a 35. Cikk 3. § szerinti értelemben, s a panaszt az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani (ld. *Morby v. Luxembourg* (dec.), no. 27156/02, ECHR 2003-XI; *Lie and Bernsten* (dec.), no. 25130/94; *Kovács Tamás v. Hungary*, no. 67660/01, 2004. szeptember 28., 26. §).

28. A kérelmező a meghozott határozatokat is panaszolta. Különösen azt terjesztette elő, hogy elítélése megalapozatlan volt, mert a bíróságok a releváns tanúvallomások töredékét hallgatták csak meg, hogy a hamis tanúzásra felhívás vádjáról csak a 2000. április 20-i tárgyaláson értesült, s hogy ezt a vádat a bíróságok úgy tartották fenn, hogy egyetlen tanút sem hallgattak meg. A kérelmező a 6. Cikk 1. és 3. bekezdésére hivatkozott. A 3. bekezdés releváns része kimondja:

„Minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van - legalább - arra, hogy

a) a legrövidebb időn belül tájékoztassák olyan nyelven, amelyet megért, és a legrészletesebb módon az ellene felhozott vád természetéről és indokairól;

b) rendelkezék a védekezésének előkészítéséhez szükséges idővel és eszközökkel;...

d) kérdéseket intézzen vagy intéztessen a vád tanúhoz és kieszközölhesse, a mentő tanúk megidézését és kihallgatását ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy a vád tanút megidézik, illetve kihallgatják;...”

29. A büntetőeljárás tisztességes voltát illetően, amennyiben a kérelmező panasa úgy értendő, hogy az a bizonyítékok hazai bíróságok általi értékelését és az eljárás eredményét érinti, úgy a Bíróság megismétli,

hogy az Egyezmény 19. Cikkének megfelelően feladata a Szerződő Államok által az Egyezménnyel kapcsolatban tett vállalások tiszteletben tartásának biztosítása. Különösen nem feladata a Bíróságnak, hogy a nemzeti hatóságok által állítólagosan elkövetett tény- és jogbeli tévedésekkel foglalkozzon, kivéve, hogyha e tévedések az Egyezményben védett jogokat és szabadságokat sérthetik. Továbbá, miközben az Egyezmény 6. Cikke biztosítja a tisztességes tárgyaláshoz való jogot, semmilyen szabályt nem állapít meg a bizonyítékok elfogadása vagy értékelése tekintetében, ezért ezeket a kérdéseket elsősorban a nemzeti jognak és a nemzeti bíróságoknak kell szabályozniuk (ld. többek között *García Ruiz v. Spain* [GC], judgment of 21 January 1999, *Reports of Judgments and Decisions* 1999-I, 98-99. o, 28. §).

30. A jelen ügyben az ügyiratok alapján nincs jele annak, hogy a bíróságok elfogultak lettek volna, vagy hogy az eljárás egyéb módon tisztességtelen lett volna. A Bíróság különösen azt jegyzi meg, hogy a hamis tanúzásra felhívás vádját tartalmazta az 1995. szeptember 19-én benyújtott vádindítvány, amelynek egy példánya megillette a kérelmezőt. A kérelmező nem valószínűsítette azt az állítását, hogy e vádról csak 2000 áprilisában értesült. Továbbá, elítélését követően a kérelmezőnek lehetőségében állt, hogy az e vád miatti elítélését megtámadja a Fővárosi és a Legfelsőbb Bíróság előtt, amelyek mindegyike felülvizsgálta az ügy egészét. Továbbá, a Bíróság megismétli, hogy a 6. Cikk nem értelmezhető úgy, mint ami végtelen számú tanú beidéztetésének a jogát biztosítja a terhelt számára. Az adott körülmények között a Bíróság meggyőződött arról: az a tény, hogy a bíróság öt tanút hallgatott meg, s egyértelmű okirati bizonyítékok alapján hamis tanúzásra felhívás miatt elítélte a kérelmezőt, nem tette tisztességtelenné az eljárást. Ebből következően nyilvánvaló megalapozatlanság miatt az Egyezmény 35. Cikkének 3. és 4. bekezdése alapján ezeket a panaszokat is el kell utasítani.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

31. Az Egyezmény 41. Cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

32. A kérelmező 10.000 eurót (EUR) követelt nem vagyoni kár tekintetében.

33. A Kormány vitatta az igényt.

34. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező nem vagyoni kárt szenvedett, s hogy a teljes igényelt összeget meg kell ítélni számára.

B. Költségek és kiadások

35. A kérelmező további 100 eurót kért a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások tekintetében.

36. A Kormány nem nyilvánított véleményt a kérdésben.

37. A Bíróság úgy véli, hogy a teljes igényelt összeget meg kell téríteni a kérelmező számára.

C. Késedelmi kamat

38. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. A polgári eljárás túlzott hosszával kapcsolatos panaszt *elfogadhatónak*, a panasz többi részét *elfogadhatatlannak* nyilvánítja;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára nem vagyoni kár tekintetében 10.000 eurót (tízezer euró), költségek és kiadások tekintetében 100 eurót (száz euró), továbbá az ezen összegeket terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetéskor alkalmazott átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
4. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos többi igényét egyhangúlag *elutasítja*.

Készült angol nyelven, az írásos értesítés a Bíróság Eljárási szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően 2006. október 3-án került kiküldésre.

J.P. COSTA
Elnök

S. DOLLÉ
Hivatalvezető